

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2803

Vragen van de leden **Van Raan, Wassenberg** en **Ouwehand** (allen PvdD) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de jaarlijkse milieuschade van ruim 37 miljard euro* (ingezonden 27 juni 2018).

Mededeling van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 16 juli 2018).

Vraag 1

Wat vindt u ervan dat Nederlandse bedrijven en consumenten jaarlijks ruim 37 miljard euro aan milieuschade veroorzaken?¹

Vraag 2

Erkent u dat met dit bedrag ook positieve bijdragen aan milieu en klimaat hadden kunnen worden gerealiseerd, bijvoorbeeld door de jaarlijkse kosten van de energietransitie te betalen (één tot drie procent van het BBP, oftewel 7 tot 21 miljard euro per jaar)?

Vraag 3

Waarom is er in de prijsbepaling van broeikasgassen uitgegaan van milieuprijzen die een schade toestaan van 2,5 tot 3 graden Celcius temperatuurstijging in 2050, terwijl het streefcijfer 1,5 graad Celsius is? Kunt u schatten hoeveel Nederland aan milieuschade veroorzaakt wanneer het streefcijfer van 1,5 graad Celcius gehanteerd wordt?

Vraag 4

Deelt u de mening dat de door het kabinet voorgenomen minimumprijs voor CO₂ van 18 euro per ton CO₂ in 2020 en 43 euro per ton CO₂ in 2030 veel te laag is in vergelijking met de minimumprijs voor CO₂ van 93 euro per ton CO₂ die het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) hanteert om de klimaatdoelstelling van maximaal 2 graden Celcius opwarming te halen? Zo nee, kunt u dit toelichten?

¹ <http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2018-monetaire-mileuschade-in-Nederland-3206.pdf>

Vraag 5

Deelt u de mening van het PBL dat Nederland met de aanpak van milieuproblemen sinds de jaren '90 nog maar weinig resultaat heeft geboekt? Zo ja, welke consequenties verbindt u hieraan? Zo nee, waarom niet?²

Vraag 6

Onderschrijft u de bevinding van het PBL dat verreweg de meeste door landbouw veroorzaakte milieuschade wordt veroorzaakt door de veeteelt?³ Zo nee, op basis van welke bronnen meent u dat het PBL ernaast zit?

Vraag 7

Kent u de analyse van de voormalig VN-rapporteur voor het Recht op Voedsel, die stelt dat de prijs van ons eten in de supermarkt misleidend is, omdat we niet incalculeren wat het effect is op de leefomgeving en onze gezondheid, maar dat we die schade uiteindelijk alsnog betalen via de belasting?⁴ Deelt u deze visie? Zo nee, waarom niet? Kunt u op deze stelling reflecteren in het licht van de door het PBL berekende 6,5 miljard euro milieuschade die wordt veroorzaakt door de landbouw?

Vraag 8

Kent u de analyse van de voormalig VN-rapporteur voor het Recht op Voedsel, die stelt dat we andere financiële prikkels nodig hebben, zoals het belasten van ongezond voedsel en het subsidiëren van duurzame landbouwproductie?⁵ Zo nee, waarom niet? Deelt u deze visie? Zo nee, waarom niet? Kunt u op deze stelling reflecteren in het licht van de door het PBL berekende 6,5 miljard euro milieuschade die wordt veroorzaakt door de landbouw?

Vraag 9

Erkent u dat een daling van het aantal gehouden dieren in de landbouw zou bijdragen aan een daling van de uitstoot van ammoniak, methaan en lachgas? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Is de milieuschade van productieprocessen in het buitenland meegenomen (bijvoorbeeld sojaproductie voor de voeding van landbouwdieren)? Zo nee, kunt u schatten wat Nederland jaarlijks aan milieuschade veroorzaakt wanneer ook deze schade wordt meegenomen?

Vraag 11

Kent u het bericht «Luchtvaart blijft achter bij beperken uitstoot» en het onderliggende rapport van ING?^{6 7} Deelt u de mening dat het onacceptabel is dat de luchtvaartsector achterblijft bij het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen per euro toegevoegde waarde? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Erkent u de stelling van het PBL dat de emissieregistratie van de luchtvaart incompleet is doordat emissies boven de 3.000 voet niet worden meegenomen? Wat is uw inzet om deze onvolkomenheid recht te trekken? Deelt u de mening dat de uitstoot van de luchtvaart desalniettemin zorgwekkend is? Zo nee, waarom niet?

² Schade door stikstof en koolstof mogelijk veel hoger dan 31 mrd euro, Financieel Dagblad 25 juni 2018.

³ <http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2018-monetaire-mileuschade-in-Nederland-3206.pdf>

⁴ U betaalt zelf de schade van goedkoop eten, de Volkskrant 16 juni 2018.

⁵ U betaalt zelf de schade van goedkoop eten, de Volkskrant 16 juni 2018.

⁶ https://www.zakenreisnieuws.nl/nieuws/categorie/72/algemeen/luchtvaart-blijft-achter-bij-beperken-uitstoot?utm_source=Luchtvaartnieuws+-Zakenreisnieuws&utm_campaign=89e50ce07e-EMAIL_CAMPAIGN_2018_06_21_10_54&utm_medium=email&utm_term=0_df5c469e6c-89e50ce07e-80432721

⁷ <https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/ondernemen/chemie-boekt-grootste-klimaatvoortgang.html>

Vraag 13

Erkent u dat de enorme uitstoot van de luchtvaart wringt met het feit dat de luchtvaart niet is opgenomen in het Klimaatakkoord van Parijs, noch in het aanstaande Nederlandse Klimaatakkoord? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Erkent u dat de belangen van latere generaties worden geschaad door het uitblijven van klimaatvoortgang in de luchtvaartsector? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

Deelt u de mening dat financiële doorrekeningen van beleid pas waardevol kunnen zijn wanneer tenminste ook de negatieve externe effecten zoals de milieuschade worden meegenomen? Zo nee, waarom niet?
Kunt u schatten welke milieukosten microplastics met zich meebrengen? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

Hierbij laat ik u weten dat ik de door de leden Van Raan, Wassenberg en Ouwehand (allen PvdD) gestelde vragen over de jaarlijkse milieuschade van ruim 37 miljard euro (kenmerk 2018Z12630) niet binnen de gestelde termijn kan beantwoorden. De beantwoording van deze vragen vergt nader interdepartementaal overleg.

Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.